

PATENTU VALDE

PUBLISKAIS PĀRSKATS
2016

SATURS

1. Pamatinformācija par Patentu valdi	3
Juridiskais statuss	3
Funkcijas, uzdevumi un pakalpojumi	3
Struktūra	3
2. Patentu valdes darbības rezultāti 2016. gadā.....	5
Rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrācija un ar to saistītās procedūras	5
Informācijas pakalpojumi	7
Nozari regulējošo normatīvo aktu izstrāde un pilnveidošana.....	8
Starptautiskā sadarbība.....	10
3. Personāls	12
4. Komunikācija ar sabiedrību	14
Sabiedrības informēšana un izglītošana	14
Sadarbība ar nevalstisko sektoru	16
5. Finanšu resursi	17
6. Darbības prioritātes 2017. gadam.....	19

PAMATINFORMĀCIJA PAR PATENTU VALDI

JURIDISKAIS STATUSS

Patentu valde ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras kompetence rūpnieciskā īpašuma jomā noteikta Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā un citos normatīvajos aktos.

FUNKCIJAS, UZDEVUMI UN PAKALPOJUMI

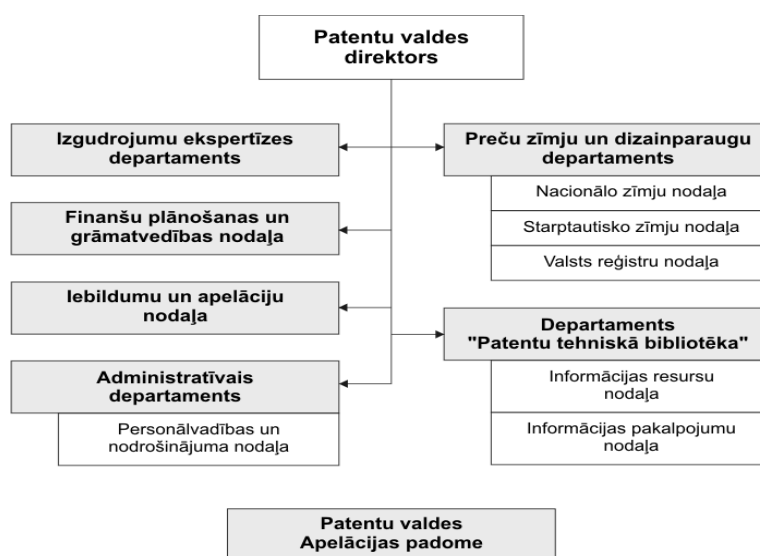
Patentu valde īsteno valsts politiku rūpnieciskā īpašuma jomā, nodrošinot rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrāciju un reģistru ziņu publikāciju savā oficiālajā izdevumā, kā arī veicinot valstī un sabiedrībā izpratni par šo tiesību aizsardzību.

Īstenojot Latvijai saistošos starptautiskajos līgumos un Latvijas normatīvajos aktos paredzētās valsts rūpnieciskā īpašuma iestādes funkcijas, Patentu valde pieņem un izskata personu pieteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu tiesiskajai aizsardzībai, veic pieteikumu ekspertīzi, piešķir patentus, reģistrē preču zīmes, dizainparaugus un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas un kārtā attiecīgos valsts reģistrus.

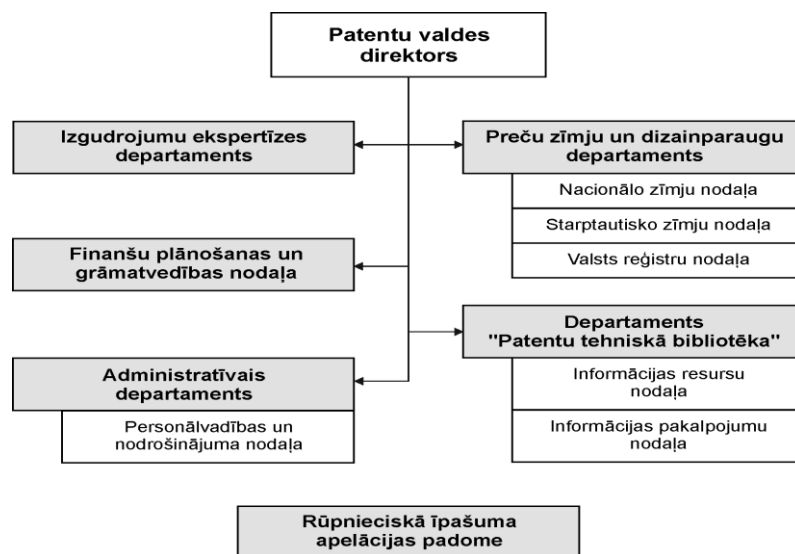
Patentu valde savas kompetences ietvaros sniedz priekšlikumus normatīvo aktu projektu izstrādei, rīko profesionālo patentpilnvaroto (no 2016. gada 1. janvāra – profesionālie patentpilnvarnieki) kvalifikācijas eksāmenus, konsultē juridiskās un fiziskās personas rūpnieciskā īpašuma jautājumos un sniedz citus informācijas pakalpojumus – veic patentu, preču zīmju, dizainparaugu un tehniskās informācijas meklējumus, veido datubāzes par rūpnieciskā īpašuma un autortiesību aizsardzību, nodrošina brīvpieeju grāmatām un periodiskajiem izdevumiem par intelektuālā īpašuma jautājumiem, veido patentu dokumentācijas krājumu Latvijā, kā arī organizē mācību seminārus un citus pasākumus.

STRUKTŪRA

Līdz 2016. gada 17. jūlijam Patentu valdes struktūru noteica 2012. gada 18. oktobrī izdotsais Patentu valdes iekšējais normatīvais akts Nr. 9-1/13-2012 “Patentu valdes reglaments”:

No 2016. gada 18. jūlija Patentu valdes struktūru nosaka 2016. gada 15. jūlijā izdots Patentu valdes iekšējais normatīvais akts Nr. 1-2/2 “Patentu valdes reglaments”:

PATENTU VALDES DARBĪBAS REZULTĀTI 2016. GADĀ
RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA OBJEKTU REĢISTRĀCIJA UN
AR TO SAISTĪTĀS PROCEDŪRAS

Tiesības uz rūpniecisko īpašumu Latvijā iegūst ar rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju, kas atbilstoši rūpnieciskā īpašuma normatīvajiem aktiem veikta Patentu valdē (nacionālās procedūras kārtībā).

2016. gadā nacionālās procedūras kārtībā saņemti 113 patentu pieteikumi izgudrojumu aizsardzībai (par 18% mazāk nekā 2015. gadā) un 46 pieteikumi papildu aizsardzības sertifikāta saņemšanai (par 2% mazāk nekā 2015. gadā), 1484 preču zīmju reģistrācijas pieteikumi (par 18% mazāk nekā 2015. gadā) un 61 dizainparaugu reģistrācijas pieteikumi, kuros ietverti 169 dizainparaugi (par 9% vairāk nekā 2015. gadā).

Pēc nacionālo pieteikumu izskatīšanas tika piešķirti 68 patenti izgudrojumu aizsardzībai (par 54% mazāk nekā 2015. gadā) un 48 papildu aizsardzības sertifikāti (par 182% vairāk nekā 2015. gadā), kuri ir balstīti uz Eiropas patentiem, veiktas 1191 preču zīmju reģistrācijas (par 1% mazāk nekā 2015. gadā) un 55 dizainparaugu reģistrācijas (par 45% vairāk nekā 2015. gadā; aizsardzība piešķirta pavisam 163 dizainparaugiem, jo daudzos pieteikumos ietverti vairāki dizainparaugi).

Izņēmuma tiesības Latvijā var iegūt arī veicot rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju atbilstoši Latvijai saistošo starptautisko līgumu un Eiropas Savienības tieši piemērojamo normatīvo aktu normām. Statistikas dati rāda, ka pieteicēji labprāt izmanto šo iespēju.

2016. gadā uz Eiropas patentu iestādes piešķirto patentu pamata, atbilstoši īpašajam nolīgumam starp Latviju un Eiropas patentu organizāciju, uz Latviju tika attiecināti 57 Eiropas patenti (par 21% mazāk nekā 2015. gadā), bet saskaņā ar 1973. gada 5. oktobra Konvenciju par Eiropas patentu piešķiršanu tika apstiprināti 1128 Eiropas patenti (par 8% vairāk nekā 2015. gadā). 2016. gadā Latvijas pieteicēji iesnieguši 25 pieteikumus (salīdzinājumam 2015. gadā – 49 pieteikumus). Latvijas pieteicējiem 2016. gadā piešķirti 16 patenti (salīdzinājumam 2015. gadā – 8 patenti).

Madrides Savienības ietvaros aizsardzību Latvijā ieguvušas 1056 preču zīmes (par 29% mazāk nekā 2015. gadā). Latvijas pieteicēji starptautiskajai reģistrācijai pieteica 113 preču zīmi (par 12% vairāk nekā 2015. gadā).

Saskaņā ar Hāgas nolīguma Ženēvas aktu uz Latviju attiecinātas 32 dizainparaugu reģistrācijas (par 19% vairāk nekā 2015. gadā; aizsardzība piešķirta 68 dizainparaugiem).

Latvijas pieteicēju iesniegto un Iekšējā tirgus saskaņošanas birojā (OHIM) (no 2016. gada 23. marta – Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs (EUIPO)) reģistrēto Kopienas dizainparaugu skaits 2016. gadā – 41 (par 55% mazāk nekā 2015. gadā).

2016. gadā no Latvijas EUIPO iesniegti 162 Kopienas preču zīmju (no 2016. gada 23. marta – Eiropas Savienības preču zīme) reģistrācijas pieteikumi un reģistrētas 134 preču zīmes (salīdzinājumam 2015. gadā – 159 pieteikumi un 150 reģistrētas preču zīmes).

Pārskata periodā saņemti 36 no EUIPO pārsūtīti iesniegumi par Eiropas Savienības preču zīmes pārveidi (konversiju) par preču zīmes pieteikumu Latvijā (par 29% vairāk nekā 2015. gadā).

Patentu valde uzturēja profesionālo patentpilnvarnieku sarakstu un organizēja profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmenus saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 8. marta noteikumiem Nr. 146 “Noteikumi par profesionālo patentpilnvarnieku sarakstu, tā uzturēšanas kārtību un profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena kārtību”. 2016. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, eksāmens notika divas reizes, bet neviens no 8 pretendentiem kvalifikācijas eksāmenu nenokārtoja. Pārskata periodā profesionālo patentpilnvarnieku sarakstā tika veikti 26 ieraksti.

Reģistru ierakstus un rūpnieciskā īpašuma normatīvajos aktos noteiktās ziņas, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju, publicē Patentu valdes oficiālajā izdevumā “Izgudrojumi, Preču Zīmes un Dizainparaugi”. Gada laikā publicēti 12 izdevuma numuri. Šīs publikācijas pieejamas PDF formātā Patentu valdes tīmekļa vietnē (www.lrpv.gov.lv) sadaļā “Oficiālais izdevums”.

Nemot vērā Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma stāšanos spēkā 2016. gada 1. janvārī, pārskata periodā viens no būtiskiem Patentu valdes uzdevumiem bija Patentu valdes Apelācijas padomes pārveide par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomi, kuras locekļus apstiprina Ministru kabinets, un darbs šajā institūcijā būtu Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes locekļu pamatdarbs. Pamatojoties uz minēto likumu, Ministru kabinets ar 2016. gada 6. jūlija rīkojumu Nr. 379 ir izveidojis Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomi, kura četru cilvēku sastāvā darbu uzsāka 2016. gada 18. jūlijā. Tā darbojas kā neatkarīga koleģiāla lēmēj institūcija, kas izskata ārpustiesas strīdus, kuri izriet no rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrācijas un pēcreģistrācijas procedūrām.

2016. gadā Apelācijas padome (no 2016. gada 18. jūlija – Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome (Apelācijas padome)) kopumā izskatīja 47 lietas (no tām 43 bija iebildumu lietas un 4 apelāciju lietas), kas ir mazāk nekā 2015. gadā, kad tika izskatītas 114 lietas (visas iebildumu lietas).

Apelācijas padomes lēmumus ir iespējams pārskatīt vispārējās jurisdikcijas tiesā Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā. Kompetentā tiesa lietās par strīdiem, kas izskatīti Apelācijas padomē, ir Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa, bet kā apelācijas instance ir noteikta Rīgas apgabaltiesa. Saskaņā ar Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes nolikumu Apelācijas padomes lietas izskatīšanas sastāva priekšsēdētājs pēc tiesas uzaicinājuma sniedz atbildes uz tiesas uzdotajiem jautājumiem, ja kāds no lietas dalībniekiem vērsies tiesā saistībā ar Apelācijas padomes nolēmumu. 2016. gadā tiesā pārsūdzēti 10 Apelācijas padomes lēmumi, kas ir mazāk nekā 2015. gadā, kad tika pārsūdzēti 16 Apelācijas padomes lēmumi.

INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI

Patentu valde 2016. gadā turpināja īstenot rūpnieciskā īpašuma informatīvās vides pilnveidošanas uzdevumus.

Patentu valdes departamenta “Patentu tehniskā bibliotēka” (Bibliotēka) krājumu veido Latvijas un dažādu pasaules valstu izgudrojumu patentu, preču zīmju un dizainparaugu publikācijas. Pārskata periodā informācijas krājums papildināts ar 642 tūkstošiem eksemplāriem.

Lasītavā tiek nodrošināta brīvpieeja krājumā esošajām grāmatām, periodiskajiem izdevumiem, uzzīņu literatūrai un normatīvajiem aktiem ne vien par rūpnieciskā īpašuma, bet arī autortiesību jautājumiem. Pieejamas arī patentu, preču zīmju, dizainparaugu un daudznazaru datubāzes, kā arī citas Bibliotēkas veidotās un abonētās datubāzes.

2016. gadā lietotāji Bibliotēku apmeklēja 643 reizes un tiem kopumā tika izsniegtas 1932 vienības. Neskaitot pieteicēju ikdienas konsultēšanu Patentu valdes galvenajā ēkā Citadeles ielā 7/70, Rīgā, pārskata periodā Bibliotēkas apmeklētājiem sniegtas 604 uzziņas un konsultācijas, veikti 45 izvērsti informācijas meklējumi rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā. Notikušas 198 lasītāju individuālās apmācības elektronisko resursu izmantošanā. Pasākumos ārpus Bibliotēkas sniegtas 742 konsultācijas.

NOZARI REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE UN PILNVEIDOŠANA

Pārskata periodā ir stājusies spēkā virkne izmaiņu Patentu valdes darbības jomu regulējošajos normatīvajos aktos, kuru izstrādi Patentu valdes speciālisti sadarbībā ar Tieslietu ministriju un citām institūcijām ir veikuši iepriekšējos pārskata periodos.

2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums. Likuma mērķis ir radīt tiesiskos priekšnoteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu efektīvai reģistrācijai un ar to saistītu strīdu risināšanai.

2016. gada 1. janvārī vienlaicīgi ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumu stājās spēkā arī vairāki grozījumi rūpnieciskā īpašuma speciālajos likumos - Patentu likumā, likumā "Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm", Dizainparaugu likumā un Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju likumā. Grozījumu mērķis ir veicināt rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un saskaņot šos likumus ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumu. Grozījumi precizē regulējumu par pieteikuma datuma noteikšanu, pieteikuma un reģistrācijas lietu pieejamību, dokumentu paziņošanu, mantiskā un nemantiskā kaitējuma atlīdzības noteikšanas kārtību.

2016. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi Civilprocesa likumā, kas nodrošina iespēju personām pārskatīt Apelācijas padomes lēmumu vispārējās jurisdikcijas tiesā Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā. Grozījumi nosaka kārtību, kādā persona var iesniegt sūdzību par Apelācijas padomes lēmumu, ja persona to uzskata par nepamatotu, nepareizu vai personas tiesību aizskarošu. Vienlaikus grozījumi nosaka vienu kompetento tiesu lietās par strīdiem, kas izskatīti Apelācijas padomē, nododot tos izskatīšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, bet par apelācijas instanci nosakot Rīgas apgabaltiesu.

2016. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām", izslēdzot no tā normu, kas nosaka, ka par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību ir maksājamās valsts nodevas. Grozījumi veikti, ņemot vērā, ka Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 5. pants paredz, ka Patentu valdes sniegtie pakalpojumi ir maksas pakalpojumi un Patentu valdes cenrādi nosaka Ministru kabinets.

Papildus grozījumiem likumā "Par nodokļiem un nodevām" 2016. gadā stājās spēkā izmaiņas arī speciālajos likumos rūpnieciskā īpašuma jomā, no tiem izslēdzot normu, kas deleģē Ministru kabinetu noteikt nodevas par rūpnieciskā īpašuma objektu aizsardzību. Attiecīgi 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2015. gada 15. decembra noteikumi Nr. 723 "Patentu valdes maksas pakalpojumu cenrādis" un Ministru kabineta 2015. gada 15. decembra noteikumi Nr. 732 "Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes maksas pakalpojumu cenrādis", kas nosaka Patentu valdes un Apelācijas padomes cenrāžus, maksāšanas kārtību un atvieglojumus.

Lietotājiem draudzīgāka kļuvusi Patentu valdes e-pakalpojumu izmantošana – tiek piemērota 10% atlaide tiem elektroniski iesniegtajiem pakalpojumu pieprasījumiem, kuri uzreiz tiek apmaksāti Patentu valdes tiešsaistes sistēmā.

Pamatojoties uz Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumu Ministru kabinets ar 2016. gada 6. jūlija rīkojumu Nr. 379 ir izveidojis Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomi, kura darbu uzsāka 2016. gada 18. jūlijā. Līdz ar to iebildumi un apelācijas, kas saistītas ar Patentu valdes lēmumu patenta, preču zīmes, dizainparauga vai pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas lietā, un iebildumi pret preču zīmes, dizainparauga vai pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas reģistrāciju, kas iesniegti sākot ar 2016. gada 18. jūliju, tiek izskatīti saskaņā ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma noteikumiem.

Ņemot vērā Patentu valdes Apelācijas padomes pārveidi par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomi, Patentu valdē veiktas strukturālas izmaiņas – Patentu valdes reglamentā no II nodaļas “Patentu valdes struktūra” svītrots punkts par Patentu valdes Apelācijas padomi un no Patentu valdes struktūrvienību saraksta svītrotā Iebildumu un apelāciju nodaļa, jo šos pienākumus no 2016. gada 18. jūlija pārņēmusi jaunā Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome.

Lai īstenotu Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā Ministru kabinetam sniegtos deleģējumus, kā arī saistībā ar grozījumiem speciālajos likumos rūpnieciskā īpašuma jomā, 2016. gadā stājušies spēkā grozījumi vairākos Ministru kabineta noteikumos vai jauni Ministru kabineta noteikumi:

1. 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2015. gada 15. decembra noteikumi Nr. 720 “Patentu valdes nolikums”;
2. 2016. gada 18. jūlijā stājās spēkā Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 413 “Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes nolikums”;
3. 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2015. gada 15. decembra noteikumi Nr. 719 “Kārtība, kādā persona, kas kārto reģistrācijas vai pēcreģistrācijas procedūras, iesniedz dokumentus Patentu valdē”;
4. 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 748 “Grozījumi Ministru kabineta 2008. gada 1. aprīļa noteikumos Nr. 224 “Patentu un patentu pieteikumu noteikumi””;
5. 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2015. gada 1. decembra noteikumi Nr. 676 “Grozījums Ministru kabineta 2005. gada 5. aprīļa noteikumos Nr. 228 “Noteikumi par preču zīmju reģistrācijas procedūras veidlapu paraugiem””;
6. 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 764 “Noteikumi par dizainparaugu reģistrācijas procedūras veidlapu un reģistrācijas apliecības paraugiem”;
7. 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2015. gada 1. decembra noteikumi Nr. 677 “Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes locekļa amata pretendentu un locekļu atestācijas eksāmena kārtība”;
8. 2016. gada 12. martā stājās spēkā Ministru kabineta 2016. gada 8. marta noteikumi Nr. 146 “Noteikumi par profesionālo patentpilnvarnieku sarakstu, tā uzturēšanas kārtību un profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena kārtību”;
9. 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2015. gada 1. decembra noteikumi Nr. 675 “Grozījums Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumos Nr. 1032 “Noteikumi par budžetu ieņēmumu klasifikāciju””.

Lai stiprinātu nacionālo patentu kvalitāti, Patentu valde izstrādāja un 2016. gada 23. augusta Ministru kabineta sēdē tika izskatīts un apstiprināts informatīvais ziņojums “Par nacionālajā procedūrā piešķirto patentu kvalitātes uzlabošanas pasākumiem”, kas izstrādāts pamatojoties uz Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības un nodrošināšanas pamatnostādņu 2015.-2020. gadam (Ministru kabineta 2015. gada 1. aprīļa rīkojums Nr. 169) 2. pasākumu definētajam politikas mērķim “C. Izgudrotājdarbības veicināšana”. Informatīvais ziņojums piedāvā konstruktīvus un efektīvus risinājuma variantus nacionālā normatīvā regulējuma pilnveidošanai, tādējādi nodrošinot Latvijas piešķirto patentu kvalitātes uzlabošanu. Projekts paredz veikt pilotprojektu, kas nodrošinās nacionālā patenta pieteicējiem iespēju saņemt bezmaksas patentmeklējumu un eksperta atzinumu par attiecīgā izgudrojuma patentspēju. Pēc pilotprojekta beigām plānots pārskatīt nacionālo patentu piešķiršanas procedūru, lai izvērtētu nepieciešamību mainīt līdz šim pastāvošo sistēmu.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Pārskata periodā Patentu valde turpināja veikt pienākumus, kas Latvijas Republikai kā dalībvalstij izriet no starptautiskajām saistībām rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā, pārstāvēja Latviju institūcijās un pasākumos, kā arī attīstīja divpusēju sadarbību ar ārvalstu un starptautiskajām organizācijām. Iespēju robežās Patentu valdes darbinieki piedalījās Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO), Eiropas patentu organizācijas (EPO), Eiropas patentu iestādes (EPI), EUIPO un attiecīgo dalībvalstu iestāžu savstarpējās koordinācijas pasākumos, kas vērsti uz rūpnieciskā īpašuma tiesību starptautiskā, reģionālā un Eiropas Savienības regulējuma pilnveidošanu un iestāžu darbības tālāku attīstību.

Patentu valdei izveidojusies laba sadarbība ar EPI un EUIPO. Šo starptautisko institūciju piedāvātie projekti (patentu, preču zīmju un dizainparaugu jomā) ļauj Patentu valdei uzlabot sniegto pakalpojumu kvalitāti, to lietošanas ērtumu, ieviest jaunus pakalpojumus un uzlabot rūpnieciskā īpašuma sistēmu, lai tā būtu mūsdienīga un atbilstu sistēmas lietotāju prasībām.

Sadarbības ietvaros ar EPI Patentu valde regulāri nosūta uz EPI Latvijas patentu A un B publikāciju bibliogrāfiskos datus, lai ievietotu tos *Worldwide Espacenet* datubāzē. Tas nodrošina efektīvas meklēšanas iespējas pēc dažādiem parametriem (starptautiskās patentu klasifikācijas indeksa, atslēgvārdiem, izgudrotāja, īpašnieka, patenta numura vai pieteikuma numura) un ļauj citu valstu interesentiem iegūt informāciju par inovāciju aktivitātēm Latvijā.

Sadarbība starp Patentu valdi un EUIPO uzsākta 2001. gadā, kad tika noslēgts abu iestāžu Saprašanās memorands. No 2011. gada Patentu valde ar EUIPO ik gadu slēdz Sadarbības līgumu un Divpusējo sadarbības līgumu Eiropas Savienības preču zīmju un Kopienas dizainparaugu jomā.

2016. gadā EUIPO noslēdza Sadarbības Fondu (*Cooperation Fund*), kura ietvaros iepriekšējos gados Patentu valde īstenoja 18 sadarbības projektus. Pēc šī fonda noslēgšanas, EUIPO pārstāvji tikās ar Patentu valdes pārstāvjiem, lai pārrunātu iespējamās nākotnes projektus un uzzinātu Patentu valdes vajadzības un idejas turpmākajai EUIPO sadarbībai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm. 2016. gada EUIPO Vadības un Budžeta Komitejā (*Management Board and Budget Committee*) apstiprināja jaunus Eiropas Sadarbības projektus (*European Cooperation Projects*), pamatojoties uz Eiropas Savienības dalībvalstu, tajā skaitā Latvijas, interesi. Šo apstiprināto projektu skaitā ir tādi projekti kā turpmāki uzlabojumi projektiem *Back Office* un *Front Office*, ISO sertifikācijas iegūšanas iespēja, vēsturisko preču zīmju datu skenēšana un migrēšana uz Patentu valdes un EUIPO datubāzēm, dalībvalstu prakses tuvināšana preču zīmju un dizainparaugu ekspertīzes laikā un citi projekti, kas tiks izstrādāti un ieviesti līdz 2020. gadam.

2016. gada beigās tika īstenots EUIPO projekts būtiskāko Latvijas Republikas tiesas nolēmumu apkopošanai intelektuālā īpašuma sfērā "*Case Law Project*". Patentu valde sadarbībā ar Tiesu administrāciju apkopoja Latvijas Republikas tiesu nolēmumus civillietās par preču zīmēm, dizainparaugiem un patentiem, kas ir būtiski tiesu praksei un kas ir stājušies likumīgā spēkā 2016. gada laikā. Šī informācija tika nosūtīta EUIPO ievietošanai īpaši izveidotā publiski pieejamā datubāzē – *eSearch Case Law*.

Patentu valde 2016. gadā arī aktīvi darbojusies Eiropas Intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu novērošanas centrā (Observatorija), piedaloties sanāksmēs, sniedzot datus par Latviju pētījumiem, kā arī informējot sabiedrību par Observatorijas publicētajiem pētījumiem un datiem. Observatorija ir publiskā un privātā sektora ekspertu un ieinteresēto pušu sadarbības tīkls, kura mērķis ir veicināt un atbalstīt valsts iestāžu, privātā sektora un Eiropas Savienības iestāžu pasākumus cīņā pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem. Pārskata periodā Observatorija publicējusi pētījumus "Intelektuālā īpašuma tiesību ietilpīgas nozares un

ekonomikas veiktspējā Eiropas Savienībā”, “Jauniešu uzvedības pētījums: digitāla satura un viltotu preču iegāde tiešsaistē” un 4 pētījumus par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu ekonomiskajām izmaksām, aprēķinot pārkāpumu nodarītās sekas dažādiem sektoriem. 2016. gadā pētījumi veikti par šādiem sektoriem: (a) rotaslietas, rokaspulksteņi un somas; (b) mūzikas ieraksti; (c) alkoholiskie dzērieni; (d) farmācija.

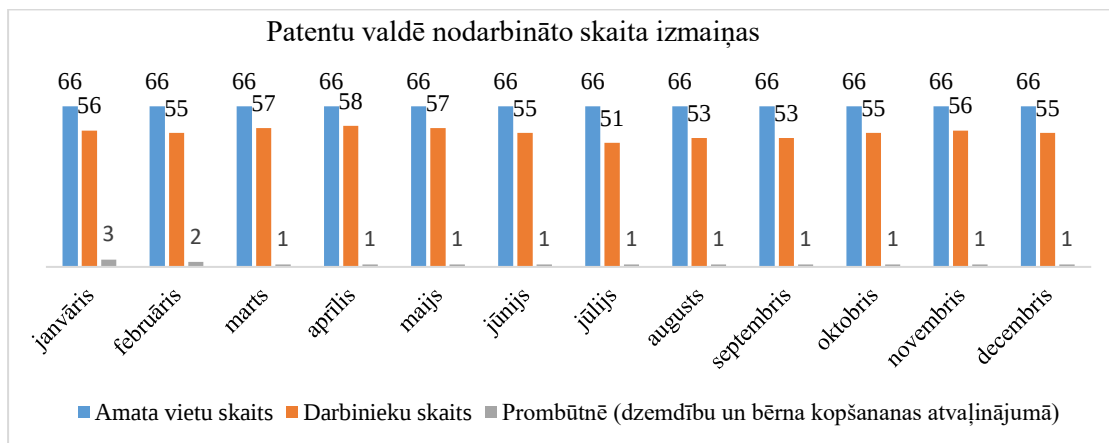
Patentu valdes darbinieki piedalījās WIPO rīkotajos pasākumos un darba grupās – Nicas Savienības (Nicas nolīgums par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju zīmju reģistrācijai) darba grupas sesijā, Preču zīmju, dizainparaugu un ģeogrāfisko izcelsmju norāžu pastāvīgās komitejas sesijās, Madrides sistēmas (Madrides nolīgums par zīmju starptautisko reģistrāciju un Madrides nolīguma par zīmju starptautisko reģistrāciju protokols) pilnveidošanas darba grupas sesijā, Attīstības un intelektuālā īpašuma komitejā, Tiesību īstenošanas komitejā, WIPO Ģenerālajā asamblejā, kā arī dažādās EUIPO un EPI saziņas sanāksmēs, kas norisinājās pārskata periodā.

Sadarbībā ar WIPO un WIPO piesaistīto ārvalstu ekspertu Ronu Mārčantu (*Ron Marchant*), tika izstrādāts konceptuālais ziņojums “Par intelektuālā īpašuma aizsardzības un pārvaldības sistēmu Latvijas Republikā”, veicot esošās sistēmas izvērtējumu, nosakot veicamos uzdevumus un iesakot konkrētas darbības un attīstības mērķus turpmākai darbībai. Šī uzdevuma veikšanas laikā Patentu valde organizēja virkni tikšanos ar 25 dažādām iesaistītajām pusēm.

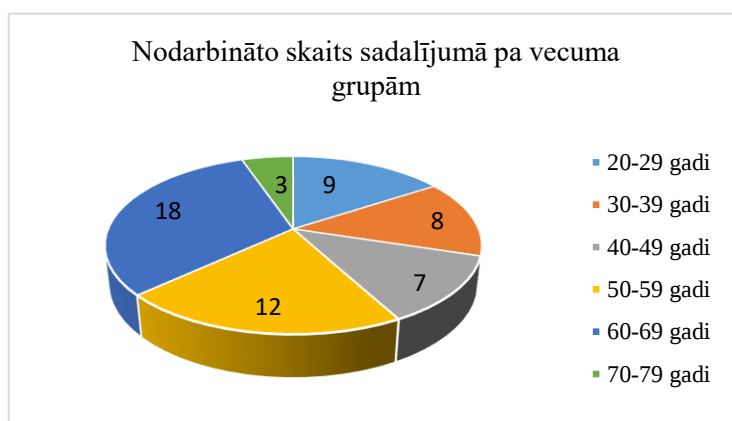
Patentu valde sadarbībā ar WIPO, kā arī Lietuvas un Igaunijas rūpnieciskā īpašuma reģistrācijas iestādēm, ir iniciējusi Baltijas valstu apmācību projektu tehnoloģiju pārneses centru darbiniekiem “Intelektuālā īpašuma komercializācijas ekspertu grupas attīstība reģionos”. Baltijas pilotprojekta pirmā fāze tika aizsākta Rīgā, kad laikā no 7. līdz 8. septembrim tika pulcēti pārstāvji no Baltijas valstu augstskolu tehnoloģiju pārneses centriem, kā arī vairākām citām valstīm un organizācijām.

PERSONĀLS

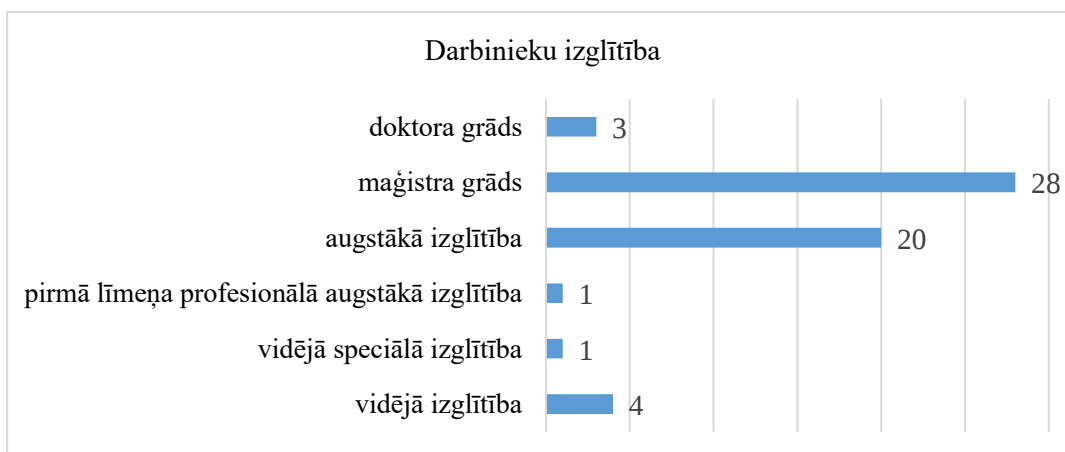
2016. gadā Patentu valdē bija 66 amata vietas, faktiskais nodarbināto skaits – 55 (vidēji). Darba tiesiskās attiecības iestādē pārtrauca 18 darbinieki, bet darbu uzsāka 14 darbinieki.

Pārskata periodā Patentu valdē strādāja 50 sievietes un 7 vīrieši.

Kvalitatīvu uzdevumu izpildi un iestādes attīstību nodrošina profesionāls personāls.

Nodarbinātie pastāvīgi pilnveido profesionālās zināšanas un iemaņas savā ikdienas darbā, iespēju robežās arī vietējā un starptautiskā līmeņa mācībās, pieredzes apmaiņas pasākumos un darba grupās.

Pārskata periodā īstenota angļu valodas apmācība 20 Patentu valdes darbiniekiem un franču valodas apmācība trim Patentu valdes darbiniekiem. Pieci darbinieki papildinājuši vācu valodas zināšanas Gētes institūtā.

Pārskata periodā veikta ikgadējā darbinieku darbības un tās rezultātu novērtēšana. Kopumā novērtēti 51 nodarbinātie. Vērtējumu “teicami” saņēma 44 nodarbinātie, “ļoti labi” – 6, “labi” – 1. Novērtēšanas rezultāti tiek izmantoti, papildinot darbinieku amatu aprakstus un nosakot mācību vajadzības.

Darbinieku profesionalitāti novērtējusi arī Tieslietu ministrija, piešķirot Goda diplomu par ilggadēju, godprātīgu un radošu darbu, veicinot Tieslietu ministrijas, tieslietu sistēmas un Latvijas tiesību sistēmas attīstību un starptautisko sadarbību tieslietu jomā, Patentu valdes Administratīvā departamenta projektu vadītājam Arvim Grīnbergam, Preču zīmju un dizainparaugu departamenta Starptautisko zīmju nodaļas vecākajai ekspertei Mairai Eglei un Preču zīmju un dizainparaugu departamenta Valsts reģistru nodaļas ekspertei Regīnai Voitekai-Raginskai.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA

Lai paaugstinātu sabiedrības izpratni par intelektuālā īpašuma aizsardzības nozīmi, Patentu valde pārskata periodā rīkojusi 15 seminārus un tās speciālisti piedalījušies 47 pasākumos, kurus kopumā apmeklēja vairāk nekā 2056 interesentu – mazie un vidējie uzņēmēji, tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu un zināšanu pārneses centru pārstāvji, studenti, mācībspēki, zinātnieki, patentpilnvarnieki, tiesneši, muitas darbinieki, vispārizglītojošo skolu skolotāji, skolēnu mācību uzņēmumu dalībnieki un citi interesenti.

Patentu valde tika prezentēta septiņās starptautiskajās izstādēs: *Baltic Fashion and Textile*, *Riga Food*, *Design Isle*, *Vide* un *Enerģija*, *Tech Industry*, *MINOX* un *Riga Comm*, informējot izstāžu dalībniekus un apmeklētājus par rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības jautājumiem. Informēšanas aktivitātes tika izvērstas ne vien galvaspilsētā, bet arī reģionos, piedaloties Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības kameras rīkotajās Uzņēmēju dienās Zemgalē (Jelgavā), Vidzemē (Valmierā), Kurzemē (Liepājā) un Latgalē (Rēzeknē).

Ar mērķi uzlabot studentu, akadēmiskā personāla un pētnieku izpratni par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un tā nozīmi izgudrojumu veiksmīgā komercializācijā, Patentu valde 2016. gadā noslēdza sadarbības līgumus ar Liepājas Universitāti un Ventspils Augstskolu.

Sabiedrības informēšana un izglītošana veikta arī piesaistot starptautiskās organizācijas. Pasaules Intelektuālā īpašuma dienā Patentu valde sadarbībā ar Eiropas Komisiju, EUIPO un WIPO rīkoja semināru "Eiropas Savienības preču zīmju reforma un preču zīmju starptautiskās reģistrācijas aktualitātes", kurā tika atspoguļota preču zīmju sistēmas attīstībā Eiropā - Eiropas preču zīmju sistēmas modernizācija, jaunie normatīvi (jaunā preču zīmju direktīva un grozījumi Regulā par Eiropas preču zīmi) un EUIPO praktiskie pasākumi ES preču zīmju reformas īstenošanai.

Tāpat Patentu valde aizsāka muitnieku un policistu ikgadēju apmācību par intelektuālā īpašuma aizsardzību. 13. maijā notikušajā seminārā "Jaunākās tendences viltošanas un pirātisma apkarošanā" Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes (VID MP) un Valsts policijas Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes (ENAP) darbinieki tika apmācīti cīņai ar viltotu zīmolu produktu un pirātisma izplatību Latvijā. Seminārā savās zināšanās un pieredzē dalījās gan vietējie speciālisti, gan arī EUIPO un Pasaules Muitas organizācijas eksperti.

Ar mērķi atbalstīt tiesu sistēmas darbinieku tālākizglītību un profesionālo pilnveidi Patentu valde sadarbībā ar WIPO, EUIPO un EPO no 21. līdz 22. septembrim rīkoja apmācību semināru par intelektuālā īpašuma tiesībām Latvijas tiesu sistēmas darbiniekiem. Seminārs vienuviet pulcēja Latvijas tiesnešus, kuru ikdienas darbs ir saistīts ar intelektuālo īpašumu un tā aizsardzību. Starptautiskās sadarbības ietvaros Patentu valde plāno attīstīt ilgtspējīgu tiesnešu apmācības modeli un arī turpmāk dot iespēju tiesnešiem regulāri pilnveidot savas profesionālās zināšanas un prasmes darbam ar intelektuālā īpašuma lietām.

Oktobra nogalē, no 24. līdz 25. oktobrim, Rīgā norisinājās ceturrtā Eiropas intelektuālā īpašuma komunikācijas ekspertu tīkla sanāksme "CoCoNet". EUIPO izveidotais komunikācijas ekspertu tīkls vienviet bija pulcējis ekspertus no vairāk nekā 30 dažādām nacionālajām rūpnieciskā īpašuma reģistrācijas iestādēm.

Godinot Latvijas uzņēmējus, kuri saskata rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas radītās priekšrocības uzņēmumu ilgtermiņa konkurētspējas un produktivitātes paaugstināšanā, un veicinot Latvijas izcelsmes uzņēmējdarbības attīstību, Patentu valde un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera jau ceturto reizi rīkoja konkursu "Gada preču zīme". Pasaules Intelektuālā

īpašuma dienā, 26. aprīlī, tika pasniegti apbalvojumi konkursa “Gada preču zīme” laureātiem divās apbalvojuma nominācijās: “Gada preču zīme – Latvijai” un “Gada preču zīme – pasaulei”.

Patentu valde iesaistījās arī karjeras izglītības akcijā “Ēnu diena”, uzņemot pie sevis skolēnus un iepazīstinot tos ar iestādē strādājošo speciālistu darba specifiku un pilnveidojot skolēnu izpratni par intelektuālā īpašuma jomas nozīmīgumu.

2016. gada septembrī Patentu valde piedalījās Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas e-pakalpojumu popularizēšanas kampaņā “Dienas bez rindām”, kas sekmējusi iedzīvotāju attieksmes maiņu un veicinājusi e-pakalpojumu izmantošanu.

Pārskata gadā vairākas aktivitātes saistītas ar skolēnu un jauniešu auditoriju un tās izglītošanu par intelektuālā īpašuma tiesībām. Gada sākumā Patentu valde sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru rīkoja semināru mākslas un dizaina skolu skolotājiem. Aizsākās sadarbība ar Valsts izglītības satura centru, ar kura starpniecību sociālo zinību metodisko apvienību vadītājiem no visas Latvijas tika noorganizēts izglītojošs seminārs. Tāpat interesi par intelektuālā īpašuma tematiku izrādīja Valmieras novada un tā apkārtnes sociālo zinību un ekonomikas skolotāji, aicinot Patentu valdes ekspertus ar lekcijām uzstāties Valmierā. Savukārt atsaucoties Latvijas Jauno zinātnieku apvienības uzaicinājumam, Patentu valdes eksperte piedalījās ikgadējā jauno zinātnieku vasaras nometnē Lēdurgā.

Veiksmīga sadarbība turpinājās ar Biznesa izglītības biedrību ar sabiedriskā labuma statusu “*Junior Achievement-Young Enterprise Latvija*” (*Junior Achievement*). Patentu valde piedalījās biedrības organizētajā Iedvesmas konferencē un Vislatvijas Skolēnu mācību uzņēmumu gadatirgos. Patentu valde piedalījās žūrijas komisijas darbā, izvērtējot skolēnu mācību uzņēmumu sniegumu, un motivēja labākos skolēnu mācību uzņēmumus nominācijā “Uz zināšanām balstīts uzņēmums” pamatskolu un vidusskolu grupā.

Regulāri veikta Patentu valdes tīmekļa vietnes aktualizēšana un pilnveidošana, sniedzot informāciju par aktualitātēm rūpnieciskā īpašuma jomā, kā arī jaunumiem iestādes aktivitātēs. Saziņai ar sabiedrību Bibliotēka uztur *Twitter* kontu @Patbib, kurā tiek publicēta informācija par aktualitātēm, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzību Latvijā un pasaulē. Pašlaik kontam ir 1615 sekotāju.

SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Sadarbība ar nevalstisko sektoru palīdz efektīvi noskaidrot rūpnieciskā īpašuma nozares problēmjautājumus un meklēt to risinājumus, tādēļ Patentu valde labprāt uzrunā nevalstiskās organizācijas, kā arī atsaucas sadarbības piedāvājumiem, gan piedaloties konferencēs un semināros, gan pārrunājot aktuālos jautājumus.

Patentu valde, pamatojoties uz divpusējiem sadarbības līgumiem, jau vairākus gadus īsteno regulāru sadarbību ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru un Latvijas Dizaineru savienību.

2016. gadā turpinājās sadarbība ar Latvijas Dizaineru savienību. Sadarbības līguma ar Latvijas Dizaineru savienību ietvaros Patentu valde piedalījās Rīgas starptautiskā dizaina izstādē “*Design Isle 2016*”, sniedzot konsultācijas un informatīvos materiālus par rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzību. Latvijas Dizaineru savienības organizētajā konkursā “Latvijas Dizaineru savienības balva dizainā 2016” Patentu valde pasniedza speciālbalvas kategorijā “Lietu dizains”, kā arī skolu un augstskolu konkursa grupu uzvarētājiem.

Lai celtu studentu, akadēmiskā personāla un pētnieku izpratni par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un tā nozīmi izgudrojumu veiksmīgā komercializācijā, Patentu valde 2016. gadā noslēdza sadarbības līgumus ar Liepājas Universitāti (18. februārī) un Ventspils Augstskolu (18. oktobrī), kurās gada ietvaros tika rīkoti izglītojoši semināri. Lekcijas un konsultācijas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem tika sniegtas arī studentiem un mācībspēkiem citās Latvijas augstskolās - Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolā, Latvijas Universitātē, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā un Daugavpils Universitātē. Savukārt jaunizveidoto Patentu informācijas (PATLIB) centru personālu Daugavpils Universitātē, Rīgas Stradiņa universitātē un Rīgas Tehniskajā universitātē Patentu valdes speciālisti apmācīja un konsultēja padziļinātas patentu informācijas meklēšanas pakalpojumu sniegšanā.

Patentu valde un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera 2013. gadā iedibināja apbalvojumu “Gada preču zīme”, lai veicinātu uzņēmēju izpratni par preču zīmju aizsardzību un preču zīmju nozīmi komercdarbībā. Šis apbalvojums ik gadu tiek piešķirts divās nominācijās – “Gada preču zīme – Latvijai” un “Gada preču zīme – pasaulei”.

Veicot konceptuālā ziņojuma “Par intelektuālā īpašuma aizsardzības un pārvaldības sistēmu Latvijas Republikā” izstrādi, Patentu valde organizēja tikšanos ar 25 dažādām iesaistītajām pusēm, tajā skaitā nevalstiskajām organizācijām.

FINANŠU RESURSI

Saskaņā ar likuma “Likums par budžetu un finanšu vadību” 41. panta 1.¹ daļu un Ministru kabineta 2015. gada 16. decembra rīkojumu Nr. 796 “Par Patentu valdes 2016. gada budžeta apstiprināšanu” Patentu valdei 2016. gadā apstiprināti ieņēmumi 2 222 062 *euro* apmērā un izdevumi 2 434 673 *euro* apmērā. Pārskata periodā veikti izdevumi 2 231 147 *euro* apmērā: atalgojums, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas – 1 036 581 *euro*, ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie uzturēšanas un kārtējie izdevumi – 513 976 *euro*, kapitālie izdevumi – 76 376 *euro*, izdevumi starptautiskās sadarbības ietvaros – 592 964 *euro*, uzturēšanas izdevumu transferti – 11 250 *euro*.

Patentu valdei apstiprinātie finanšu līdzekļi un to izlietojums 2015. un 2016. gadā (*euro*)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2015. gadā (faktiskā izpilde) <i>euro</i>	2016. gadā	
			gada plāns <i>euro</i>	faktiskā izpilde <i>euro</i>
1.	Resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 510 028	2 222 062	3 474 971
1.1.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	882 445	2 196 829	3 451 659
1.2.	Dotācijas	1 627 583	0	0
1.3.	Transferti	0	18 855	16 934
1.4.	Ārvalstu finanšu palīdzība iestādes ieņēmumos	0	6 378	6 378
2.	Izdevumi (kopā)	2 292 001	2 434 673	2 231 147
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 990 168	2 353 323	2 154 771
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	1 466 147	1 739 954	1 550 557
2.1.2.	Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	524 021	599 869	592 964
2.1.3.	Uzturēšanas izdevumu transferti	0	13 500	11 250
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	301 833	81 350	76 376
3.	Maksa pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	218 027	212 611	1 243 824

Paredzētie ieņēmumi un izdevumi 2017. gadā

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2016. gadā (faktiskā izpilde) euro	2017. gada plāns euro
1.	Resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 474 971	2 677 859
1.1.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	3 451 659	2 671 959
1.2.	Transferti	16 934	0
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība iestādes ieņēmumos	6 378	5 900
2.	Izdevumi (kopā)	2 231 147	3 379 074
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 154 771	2 953 374
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	1 550 557	2 246 705
2.1.2.	Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	592 964	688 669
2.1.3.	Uzturēšanas izdevumu transferti	11 250	18 000
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	76 376	425 700
3.	Maksa pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	1 243 824	701 215

DARBĪBAS PRIORITĀTES 2017. GADAM

1. 2016. gada 1. oktobrī Patentu valdes sadarbībā ar EPI uzsāktais pilotprojekts par patentmeklējumu veikšanu, kas nacionālo patentu pieteicējiem nodrošinās iespēju 2017. gadā veikt meklējumu 40 izgudrojumiem bez maksas. Divpusējās sadarbības līgums būtiski uzlabos apstākļus mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī universitātēm un institūtiem, kas vēlas patentēt savus izgudrojumus un tos aizsargāt arī ārvalstīs.

2. Jaunas patentu informācijas sistēmas izstrādes uzsākšana, kura nodrošinās Latvijā iesniegto patentu pieteikumu, Latvijā apstiprināto un uz Latviju attiecināto Eiropas patentu, kā arī papildu aizsardzības sertifikātu pārvaldību. Sistēma arī nodrošinās patentu pieteikumu un patentu datu pieejamību Patentu valdes tīmekļa vietnē, kā arī iespēju iesniegt patentu pieteikumus tiešsaistes režīmā.

3. Turpināt veikt nepieciešamos pasākumus, lai pilnībā izmantotu ieviestās preču zīmju un dizainparaugu sistēmas *Back Office* sniegtās priekšrocības, tajā skaitā veicot sasaistes un integrācijas ar citām Patentu valdes sistēmām.

4. EUIPO un EPI projektu ieviešana – ņemot vērā to, ka starptautiskie partneri piedāvā virkni projektu, kas sniedz iespēju uzlabot Patentu valdes darbību, aktīva sadarbība ar EUIPO un EPI uzskatāma par vienu no svarīgākajām prioritātēm.

5. Sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru organizēt ikgadējo konkursu “Gada preču zīme”.

6. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām rīkot profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmenus, veicinot patentpilnvarnieku profesijas nostiprināšanos.

7. Informācijas pakalpojumu paplašināšana – ir paredzēts turpināt rīkot sabiedrības informēšanas pasākumus par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem uzņēmējiem, intelektuālā īpašuma pasniedzējiem, augstāko mācību iestāžu pasniedzējiem, studentiem; piedalīties starptautiskajās izstādēs un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, *Junior Achievement*, Latvijas Tehnoloģiskā centra un Eiropas Biznesa atbalsta tīkla Latvijā, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras rīkotajos pasākumos.

Patentu valde
Citadeles iela 7/70, Rīga, LV-1010
Tālrunis: 67 099 600
Fakss: 67 099 650
E-pasts: lietvediba@lrpv.gov.lv
Tīmekļa vietne: <http://www.lrpv.gov.lv>